

Sak 6/20

**KDs tildelingsbrev og
Universitetsdirektørens resultatmål - status**

Orienteringssak
Saksdokument fra Studieavdelingen

Notat

Til: Universitetets utdanningsutvalg

Fra: Studieavdelingen

Møte: 23. januar 2020

Bakgrunn

Kunnskapsdepartementet oversendte brev om Statsbudsjettet for 2020 - [Tildelingsbrev for Universitetet i Bergen](#). Tildelingsbrevet er KDs sentrale styringsdokument i forhold til institusjonene. Brevet gir uttrykk for prioriterte områder for 2019, målstruktur og rapporteringskrav.

For 2020 har KD definert følgende overordnede nasjonale målformuleringer:

1. Høy kvalitet i utdanning og forskning
2. Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling
3. God tilgang til utdanning
4. Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem

Målene er satt for å støtte opp under regjeringens langtidspan og bidra til at man når nasjonale prioriteringer. I oppfølgingen av målsettingen har departementet fastsatt nasjonale styringsparametre på områder som har særlig oppmerksomhet i styringen av sektoren. Til sammen gjelder dette 17 styringsparametre.

I tillegg til en felles nasjonal målstruktur har KD inngått såkalte utviklingsavtaler med institusjonene. UiB fikk sin avtale i 2018 etter dialog med departementet. Målene i avtalene skal være en integrert del av institusjonenes strategier og planer. UiB har etter dette fastsatt følgende utviklingsmål for perioden 2018- 2020.

- UiB skal utvikle flere ledende forskningsmiljø. Alle fakultetene skal ha forskningsmiljø i verdensklasse og flere fagmiljø av høy internasjonal standard.
- UiB skal ha en internasjonalt ledende posisjon innenfor universitetets strategiske forskningsfelt marin, klima og energiomstilling og globale samfunnsutfordringer.
- UiB skal styrke utdanningskvaliteten
- UiB skal være en pådriver for innovasjon, næringsutvikling og omstilling i offentlig sektor

I september 2019 vedtok universitetsstyret [universitetsdirektørens resultatmål for 2020](#). Tildelingsbrevet fra KD og tilbakemelding fra departementet i etatsstyringen i tillegg til revisjon av universitetet sin strategi er grunnlag for forslag til resultatmål for 2020.

Både utviklingsavtalen og universitetsdirektørens resultatmål omtaler en rekke mål og prioriteringer som omhandler utdanningsfeltet ved institusjonen. Fakultetenes arbeid er sentralt både for å nå målene i utviklingsavtalen, og for at universitetsdirektøren skal nå de målene som styret har vedtatt.

I denne saken gis en gjennomgang av igangsatte tiltak for å nå målsettingene. UU bes om å vurdere disse og eventuelt komme med nye virkemidler som på en bedre måte kan bidra til at universitetets målsettinger innenfor utdanningsfeltet nås.

Mål, prioriteringer og virkemidler

Omdømmesatsing

Universitetsdirektørens resultatmål:

Kampanjer for å styrke omdømmet og øke rekrutteringen til UiB.

Universitetets omdømme er viktig for kvaliteten og som konkurransefortrinn for rekruttering av studenter og ansatte, for resultat og for samarbeid og samhandling på tvers av disipliner. Hvis UiB skal være en attraktiv arbeidsgiver, lærested og kunnskapsaktør må vi være synlige. UiB planlegger derfor en større kampanje som skal øke synligheten i den norske befolkningen generelt, og blant søkere til høyere utdanning spesielt. Akkurat nå samarbeider Kommunikasjonsavdelingen (KA) med meningsmålingsbyrå for å kartlegge hvordan målgruppen oppfatter UiB, og hvilke muligheter vi har i en kampanje. KA jobber også med å knytte til seg et reklamebyrå som kan bistå UiB i arbeidet med en reklamekampanje. Kampanjen er planlagt i tiden frem mot søknadsfristen, i mars og april.

Det er bevilget betydelig mer ressurser til dette arbeidet enn hva som har blitt brukt tidligere. Arbeidet med studentrekruttering er dessuten flyttet til KA, slik at rekruttering i større grad kan sees i sammenheng med omdømme og kommunikasjon.

Etter- og videreutdanning

Utviklingsavtalen:

Øke etter- og videreutdanningstilbudet

Universitetsdirektørens resultatmål:

Videreutvikle insentivordning for EVU

Universitetsstyret behandlet i 2019 (sak 87/19) hvordan etter- og videreutdanningsvirksomheten burde organiseres for å øke tilbudet, styrke responsen på behov i arbeidslivet og øke inntektene. På bakgrunn av dette gjennomføres det nå en omstilling av UiB Videre, med en styrking av ledelse og etablering av et faglig-strategisk råd. Det innføres også ny insentivmodell for EVU for å dempe risikoen i utviklings- og oppstartsfasen av nye tilbud, samt sikre ressurser til et bærekraftig sentralt støtteapparat.

Bedre gjennomstrømming i studiene

Utviklingsavtalen:

Økt gjennomstrømming i studieprogrammene

Universitetsdirektørens resultatmål:

Få etablert et prosjekt «gjennomføring på normert tid» der frafall og årsaker blir analysert.

Gjennomstrømming i studieprogrammene, og da spesielt på bachelornivå, er et hovedfokus i studiekvalitetsarbeidet ved UiB. Etter styringsdialogen med departementet vedtok Utdanningsutvalget (sak 62/19) sammensetting og mandat for en styringsgruppe for prosjektet «gjennomføring på normert tid», og gruppen starter arbeidet nå i januar. Både det pedagogiske perspektivet og fagmiljøene inkluderes, og UiBs sentrale analysegruppe involveres for å utarbeide et kvantitativt og kvalitativt kunnskapsgrunnlag for prosjektets arbeid. Arbeidet skal resultere i en tiltaksplan som skal bedre gjennomstrømmingen på programmene. Styringsgruppen rapporterer til Utdanningsutvalget.

Utteksling og internasjonalisering

Utviklingsavtalen:

Andel kandidater med utvekslingsopphold som del av sin grad

Universitetsdirektørens resultatmål:

Sikre at alle studieprogram har et tilrettelagt utvekslingsopphold på minimum tre måneder
Legge til rette for opt-out i studieprogrammene (forventet utveksling)

UiBs mål er at 40 prosent av kandidatene skal ha et utvekslingsopphold som del av graden. Tallene viser at det er stykke igjen før målet er nådd, i 2018 var andelen 25 % (jamfør mobilitetsrapporten 2018). Trenden er at andelen har gått ned siden 2016. Noe av årsaken er en økning i kandidatproduksjonen uten at antall utreisende studenter har økt tilsvarende.

Prosjekt for forenkling og standardisering av studieadministrative prosesser ved Studieavdelingen (SA) ble etablert i oktober 2019, og studentmobilitet er første delprosjekt ut. Ett av sporene i delprosjektet omhandler utrulling av forventet utveksling i alle studieprogram ved UiB. Dette innebærer et arbeid for å rydde plass til et mobilitetsvindu i studieplanene, gjennomgå og kvalitetssikre alle utvekslingsavtaler, forenkle søknadsprosessen, sikre et godt informasjonsopplegg for studentene både før, under og etter utvekslingsoppholdet og å finne et alternativ for studenter som velger å bli hjemme. Arbeidet settes i gang i januar 2020.

Flere søkere til realfagsutdanningene

Universitetsdirektørens resultatmål:

Øke søknaden til realfagsstudiene i tråd med samfunnsbehovene. Få etablert forkurs i matematikk fra studieåret 20/21 for å legge til rette for at flere søkere kan oppfylle kvalifikasjonskravene for opptak

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet (MN) har de siste årene hatt en nedgang i søkertallene. På bakgrunn av dette har fakultetet i samarbeid med SA og KA satt i verk en rekke tiltak for å øke søkertall og omdømmet. Fakultetet har knyttet til seg et reklamebyrå, og lager en helhetlig markedsføringskampanje for realfagene ved UiB. Denne markedskampanjen vil i all hovedsak foregå på nett via annonsering og organisk innhold i sosiale medier og på UiB sine nettsider. Annonseringen startet før jul og vil foregå fram til søknadsfristen 15. april.

I tillegg til hovedkampanjen er det også satt i gang andre tiltak som annonsørinnhold i ulike nettaviser og kinoreklame. Fakultetet har også ansatt 21 studentambassadører som reiser på skolebesøk og produserer innhold på nett og sosiale medier. UiB har også fått KDs tillatelse til å justere prøveordningen med full fordypning i matematikk (R2). Med virkning fra opptak til studieåret 2020/2021, vil studieprogrammene i biologi, molekylærbiologi, fiskehelse, geovitenskap og årsstudiet få redusert realfagskravet og få tilbake realfagskravet REALFA.

Arbeidsrelevans i studieprogrammene

Universitetsdirektørens resultatmål:

Øke tallet på praksisplasser i studieprogrammene

Arbeidet med å få mer arbeidsrelevans i utdanningene fortsetter. UiB er godt i gang med å etablere overordnede avtaler med eksterne aktører. I 2019 ble det gjennomført møter med NAV, Bergen næringsråd og NORCE. I starten av 2020 gjennomføres møter med Helse-Bergen, Bergen kommune og Vestland fylkeskommune.

Liberal arts-utdanning ved UiB

Universitetsdirektørens resultatmål:

Utrede ordning for liberal arts-utdanning ved UiB

En tverrfakultær arbeidsgruppe ferdigstiller i januar 2020 rapporten med konkret studieløp for et tverrfakultært Honours degree-program på bachelornivå. Dette gjøres på bakgrunn av Kvalitetsmeldingen for høyere utdanning og Humaniorameldingen, og ønsket er å utvikle studieprogram for spesielt motiverte studenter.

Programmet vil ha studieretninger både på MN og HF, i tillegg til 5 ekstra studiepoeng per semester som er felles for alle studentene. Fellesemnene vil ha et problembasert, tverrfaglig fokus og undervisningen vil trekke veksler på studentenes ulike faglige kompetanse. Overordnet tema vil være klima og bærekraft. Programmets fellesemner vil være tverrfaglige og problembaserte og ta opp i seg både matematisk-naturvitenskapelige og humanistiske perspektiv på klimautfordringene. Dersom begge fakultetene finner at man ønsker å gå videre med studieprogrammet, er oppstart aktuelt i 2021. Fakultetene forutsetter finansiering i form av studieplasser.

Ved SV og HF har det vært jobbet med å utrede et 5-årig integrert mastertilbud (Philosophy and Politics). Det tverrfaglige studieløpet gir gode forutsetninger for forståelse og analyse av politiske og økonomiske institusjoner og prosesser, og dermed også av aktuelle samfunnsspørsmål, nasjonalt så vel som internasjonalt. Utviklingsarbeidet fortsetter, men planene om innholdet må fullføres før man kan ta stilling til prioritering av ressurser.

Fremragende undervisning

Utviklingsavtalen:

Pilotering av modell for fremragende undervisning ved alle fakultet

UiB skal styrke utdanningskvaliteten ved å fortsette arbeidet med å få på plass meritteringsordninger for fremragende undervisere. Det matematisk- naturvitenskapelige fakultet (MN) var først ute med en meritteringsordning. De har gjennomført to utlysninger og til sammen merittert seks undervisere. Det samfunnsvitenskapelige fakultet (SV) tildelte for første gang i 2018 statusen til fire av sine undervisere. Det humanistiske fakultet (HF) tildelte til en underviser i 2019. Det juridiske fakultet (JUS) og Det psykologiske fakultet (PS) har begge hatt utlysning i 2019, men tildeling av status som merittert underviser vil skje i 2020. De øvrige fakultetene jobber med å få på plass ordninger for utlysning fra 2020.

Studiekvalitet

Utviklingsavtalen:

Deltakelse og uttelling i nasjonale konkurransearenaer for studiekvalitet

UiB skal øke søknadsaktivitet og gjennomslag i nasjonale utlysninger. MN ble i desember tildelt sitt andre Senter for fremragende utdanning (SFU), Senter for integrert Geovitenskapelig utdanning (iEarth).

To UiB-søknader fikk i 2019 støtte fra Dikus Program for studentaktiv læring:

- Utvikling, testing og evaluering av verktøy og vurderingsformer som fremmer meningsskapende samsvar i feltundervisning
- Studentaktiv forskning og overførbare ferdigheter i redesign av biologiutdanningen

Prosjektene fikk tildelt henholdsvis kr. 4.776.000 og kr. 4.485.000, begge fordelt over tre år.

UiB fikk innvilget støtte til to søknader under Dikus prosjektmidler: Digitalisering for læring. Prosjektet Logikksjekk for examen philosophicum fikk tildelt kr. 300 000 fordelt over to år, og prosjektet Digital vurdering og tilbakemelding på oppgaver i grunnleggende programmering (SV) fikk tildelt kr. 750 000 fordelt over to år.

Lektorutdanningene

Utviklingsavtalen:

Øke antall uteksaminerte kandidater i lektorutdanningene skal økes

Samarbeid om lærer/lektorutdanning på Vestlandet skal styrkes ved å tilby fag til hverandre der institusjonene har komplementær kompetanse

Universitetsdirektørens resultatmål:

Prioritere tiltak i rapporten om strukturelle og økonomiske flaskehalser i lektorutdanningen sammen med fagdirektør og følge de opp.

Antallet kandidater som utdannes på lektorutdanningene ligger betraktelig over kandidatmåltallet (28), og er økende. Mye av årsaken er at antallet studieplasser har mer enn doblet seg siden starten, og i 2019 utlyste UiB totalt 145 studieplasser på integrerte lektorutdanninger. Samtidig viser tall fra NOKUT ([Høyt opptaksnivå, lav fullføring](#)) at andelen studenter som fullfører utdanningen er lav. For kullene tatt opp ved UiB i perioden 2008 – 2014 er det i snitt kun 25 prosent av studentene som har fullført innenfor normert tid. Dersom vi legger til et år er gjennomføringsandelen noe høyere, i snitt 36 prosent.

For den ettårige praktisk-pedagogiske utdanningen er måloppnåelsen annerledes. 2018 var siste året studenter kunne tas opp uten mastergrad, og høye søkertall førte til at kandidatmåltallet (211) ble nådd. I årets kull er det derimot kun 59 aktive studenter ved inngangen til andre semester.

UiB deltar i et samarbeidsråd sammen med Høgskulen på Vestlandet (HVL) som ble opprettet i 2019. Aktuelle saker er muligheten for å tilby fag til hverandre og samarbeid om forskning, FoU og videreutdanningstilbud. En arbeidsgruppe med medlemmer (i hovedsak faglig ansatte) fra fakultetene, ledet av fagdirektør Sølvi Lillejord skal fremskaffe kunnskapsgrunnlag om hva som skal til for at et lektorsenter kan støtte utviklingen av en bedre integrert lektorutdanning ved UiB.

Strategiske satsingsområder

Utviklingsavtalen:

Videreutvikling av studieprogrammer innenfor universitetets strategiske satsingsområder

De enkelte satsingsområdene har selv definert hvilke studieprogram som inngår i de ulike satsingsområdene. Totalt er over 30 program vurdert til å falle inn under ett eller flere satsingsområder:

- Globale samfunnsutfordringer: 18 toårig masterprogram, 2 integrerte masterprogram
- Marin forskning: 4 bachelorprogram, 4 integrerte masterprogram, 9 toårige masterprogram
- Klima- og energiomstilling: 2 bachelorprogram, 1 integrert masterprogram, 3 toårige masterprogram

Siden programmene favner de fleste fakultet på tvers av studienivå, er det vanskelig å peke på enkelttiltak. Studiekvalitetsarbeidet som foregår vil naturlig nok involvere disse programmene også, men spørsmålet er i hvilken form og omfang felles videreutvikling innenfor satsingsområdene kan foregå.

Saken legges frem for utdanningsutvalget til orientering.